



PM 2012:163 RIV (001-1379/2012)

Karriärvägar m.m. i fråga om lärare i skolväsendet

Remiss från Utbildningsdepartementet

Remisstid den 21 december 2012

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen "Karriärvägar m.m. i fråga om lärare i skolväsendet" hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Remisspromemorian föreslår inrättande av ett karriärsystem för lärare i grund- och gymnasieskola med karriärstegen förstelärare och lektor. Huvudmannen föreslås utse lärare till uppdragen och har möjlighet att ansöka om statsbidrag om högst 85 000 kr per förstelärare respektive 170 000 per lektor och år. Vidare föreslås att för att öka antalet lektorer ska lärare som har tjänstgjort på högskola ha möjlighet att för lärarlegitimation gå en förkortad praktisk pedagogisk lärarutbildning samt en förkortad introduktionsperiod. Skollagen anpassas enligt förslaget där ändringar ska träda i kraft den 1 juli 2013. Nuvarande bestämmelse att förskollärare eller lärare efter ansökan kan utnämnas till lektor av Skolverket föreslås fortsätta tillämpas på ansökningar inkomna före den 1 juli 2013.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna Bromma, Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen. Arbetsmarknadsförvaltningen och Bromma stadsdelsförvaltning har på grund av kort remisstid inkommit med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret delar regeringens uppfattning att lärarna är en oerhört viktig faktor för elevernas studieresultat och att ett karriärsystem för lärare på sikt bör öka kvaliteten i undervisningen.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att förslaget i huvudsak är positivt. Arbetsmarknadsförvaltningen skulle gärna se att förslaget även innefattade lärare som arbetar med svenska för invandrare.

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till förslaget om att inrätta ett karriärsystem i flera steg för lärare. Utbildningsnämnden emotsäger sig dock att den förkortade lärarutbildningen ger examen i ett ämne och att introduktionsperioden förkortas från ett läsår till en termin. Nämnden har sedan tidigare dåliga erfarenheter och svårigheter med anställningsbarhet för lärare med behörighet i ett ämne.

Bromma stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till förslagen om nya karriärmöjligheter och då också föreslagna justeringar i skollagen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslagen om nya karriärmöjligheter.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att möjligheter till karriärvägar för utveckling är viktigt för förskollärare.

Mina synpunkter

Regeringens initiativ är mycket välkommet. Satsningen på lektorat och förstelärare kommer att förstärka kvaliteten i den svenska skolan. Det här är ett viktigt steg för att komma tillrätta med en situation där många skickliga lärare tvingas ur klassrummen för att kunna göra karriär. De lärare som är allra skickligast på att undervisa bör självklart vara kvar i undervisningssituationen. Forskning visar att lärare är den enskilt viktigaste faktorn för elevers kunskapsutveckling.

Det är av högsta vikt att karriärvägar i skolan realiseras snarast och på ett sätt som alla inblandade uppfattar som hållbart och välgrundat. För att säkerställa kvalitet och nationell likvärdighet bör det som stöd för bedömning utformas nationella kvalifikationskriterier både för förstelärare och lektorer. Huvudman och skola ska dock ha stor frihet att avgöra uppdragets innehåll, arbetsuppgifter och omfattning i tid.

För att säkerställa kvalitet och likvärdiga bedömningar gällande lektorer och förstelärare bör tillämpningsanvisningar eller tolkningsstöd tas fram nationellt. Lärarna i framför allt Stockholm befinner sig på en arbetsmarknad med många olika huvudmän och det är viktigt att kommunala och fristående huvudmän gör likartade bedömningar. En lärare som har en tjänst som förstelärare eller lektor ska ha möjlighet att byta mellan fristående och kommunala skolor.

Det är viktigt att framhålla att huvudmännen kommer att få ökade kostnader för administration med anledning av förslaget och de belopp som lyfts fram per lärare tar inte hänsyn till den årliga löneutvecklingen. Det är därför viktigt att huvudmännen tar ansvar för att reformen ska vara långsiktigt hållbar.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Karriärvägar m.m. i fråga om lärare i skolväsendet” hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 28 november 2012

LOTTA EDHOLM

Bilagor

1. Reservationer m.m
2. Promemoria ”Karriärvägar m.m. i fråga om lärare i skolväsendet”, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Vi vill framhålla remissvaret som utbildningsförvaltningen lämnat och instämmer i utbildningsförvaltningens synpunkter att man inte kan gå förbi den pedagogiska erfarenheten och skickligheten när man tillsätter tjänster som förstelärare och lektorer. Vi kan emellertid konstatera att dessa, enligt våra beräkningar, hamnar på lönenivåer där de flesta väl utbildade, erfarna och i sina jobb engagerade lärare borde kunna befinna sig. Vi instämmer också i att en lektor i grundskola och gymnasium bör kunna behärska minst två ämnen. Vi frågar oss dock var dessa spetskompetenser behövs bäst. Kommer de att finnas där de största utmaningarna finns när det gäller det s.k. kompensatoriska uppdraget - eller där man idag lättast kan rekrytera de skickligaste lärarna, där eleverna har stöd av välutbildade föräldrar och redan är motiverade för studier? Hur tänker majoriteten när det gäller fördelningen av tjänsterna som förstelärare och lektorer? Om detta önskar vi att få klarhet framöver.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut bifalles i huvudsak.
2. Dessutom vill jag framföra följande.

Det är viktigt att skickliga lärare stannar kvar i skolan och vi tror att förslaget i utredningen kan vara steg på vägen. Vi vill också framhålla att förslaget också borde omfatta lärare som arbetar med svenska för invandrare och förskollärare. Det är att ta ett stort steg tillbaka om förskollärare inte betraktas som lika viktiga som lärare i grund- och gymnasieskolan. Det finns idag begränsad forskning och studier om svenska för invandrare. Om dessa lärare inkluderas i reformen, kan det uppmuntra fler lärare att forska i ämnet. Självfallet behöver de ekonomiska resurserna tillföras, för att reformen inte ska bli en halvmesyr.

Vi vill därutöver lyfta fram utbildningsnämndens remissvar. Man kan inte gå förbi den pedagogiska erfarenheten och skickligheten när man tillsätter tjänster som förstelärare och lektorer. Samtidigt verkar det som att dessa kategorier av lärare skulle hamna på samma lönenivåer där de flesta väl utbildade, erfarna och engagerade lärare borde kunna vara.

Vi instämmer också i uppfattningen att en lektor i grundskola och gymnasieskola bör kunna behärska minst två ämnen. De spetskompetenser som det är fråga om bör självfallet finnas i de skolor där de största utmaningarna finns när det gäller det så kallade kompensatoriska uppdraget, inte där det idag är lättast att rekrytera de skickligaste lärarna, där eleverna har stöd av välutbildade föräldrar och redan är motiverade för studier.

Särskilt uttalande gjordes av Stefan Nilsson och Daniel Helldén (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Remisspromemorian föreslår inrättande av ett karriärsystem för lärare i grund- och gymnasieskola med karriärstegen förstelärare och lektor. Huvudmannen föreslås utse lärare till uppdragen och har möjlighet att ansöka om statsbidrag om högst 85 000 kr per förstelärare respektive 170 000 per lektor och år. Vidare föreslås att för att öka antalet lektorer ska lärare som har tjänstgjort på högskola ha möjlighet att för lärarlegitimation gå en förkortad praktisk pedagogisk lärarutbildning samt en förkortad introduktionsperiod. Skollagen anpassas enligt förslaget där ändringar ska träda i kraft den 1 juli 2013. Nuvarande bestämmelse att förskollärare eller lärare efter ansökan kan utnämnas till lektor av Skolverket föreslås fortsätta tillämpas på ansökningar inkomna före den 1 juli 2013.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna Bromma, Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen. Arbetsmarknadsförvaltningen och Bromma stadsdelsförvaltning har på grund av kort remisstid inkommit med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar regeringens uppfattning att lärarna är en oerhört viktig faktor för elevernas studieresultat och att ett karriärsystem för lärare på sikt bör öka kvaliteten i undervisningen. Ett karriärsystem i enlighet med promemorians förslag skapar möjlighet att tillvarata särskilt yrkesskickliga lärares kompetenser, bidrar till professionsutveckling och skapar förutsättningar för lärare att göra karriär utan att bli chef. Förslagen med tydliga karriärsteg ligger väl i linje med stadens eget beslut om inrättande av karriärsteget utvecklingslärare och meritering för särskilt yrkesskickliga lärare.

Stadsledningskontoret anser att de karriärsteg som föreslås är riktiga då de betonar vikten av den fortsatta närheten till undervisningen. Kontoret ställer sig i allt väsentligt även positivt till de kvalifikationskrav som förslaget lyfter fram och det är en riktig bedömning att huvudmännen bäst avgör vilka lärare som är lämpliga för respektive karriärsteg. Stadsledningskontoret vill dock understryka att det kommer krävas mycket av huvudmannen för att närmare definiera och precisera dessa kvalifikationer för att på ett ändamålsenligt sätt kunna särskilja de särskilt yrkesskickliga lärarna. Stadens påbörjade arbete med att bryta ned mål på individnivå för att bättre kunna koppla lärares lön med prestation blir en viktig del i detta arbete.

För att säkerställa kvalitet och likvärdiga bedömningar bör tillämpningsanvisningar eller tolkningsstöd tas fram nationellt. I och med att lärarna, framförallt i Stockholms län, befinner sig på en arbetsmarknad med en stor mängd skolhuvudmän, är det önskvärt om huvudmännen, såväl kommunala som fristående, gör likartade bedömningar. Det är också viktigt att minimera risken för inlåsningseffekter med situationer där lärare med karriärtjänster hos en huvudman inte har samma möjligheter att hitta liknande tjänster hos andra huvudmän.

Stadsledningskontoret delar förslagets vilja om att öka antalet lektorer i skolan. Förslagena förändringar med förkortad pedagogisk lärarutbildning och minskade krav på praktisk erfarenhet innan läraren beviljas legitimation riskerar dock att verka kontraproduktivt och

sända ut fel signaler med avseende på vilken kompetens och lärarskicklighet en lärarexamen innebär.

Stadsledningskontoret beklagar vidare att möjligheten för förskollärare att bli utnämnda till lektorer genom detta förslag försvinner. Staden är i stort behov av välutbildade förskollärare och det är viktigt att även denna professions attraktivitet och koppling till akademien bibehålls och förstärks.

Att de huvudmän som inrättar karriärsteg i enlighet med förslaget har möjlighet att söka statsbidrag för förstelärare respektive lektorer leder förhoppningsvis till att reformen får ett större genomslag. Stadsledningskontoret ser positivt på att skickliga lärare premieras men vill dock understryka att lönesättningen även fortsättningsvis måste vara en fråga för parterna och att det är viktigt att statsbidraget inte blir normerande i vilken lön respektive lärare ska ha. Om reformen ska få önskad effekt kommer kostnaderna sannolikt överstiga statsbidraget. Huvudmännen kommer få ökade kostnader för administration med anledning av förslaget och de belopp som lyfts fram per lärare tar inte hänsyn till den årliga löneutvecklingen. Stadsledningskontoret tolkar därför statsbidraget som ett ekonomiskt incitament till huvudmännen att genomföra karriärreformen men att det för ett framgångsrikt och långsiktigt resultat krävs att huvudmannen själv arbetar i samma riktning.

En problematik som inte tas upp i promemorian är de upphandlade utbildningar som finns inom vuxenutbildningen. Stockholms stad upphandlar, tillsammans med ett flertal kommuner i länet, utbildningar, program och kurser från privata aktörer. Kommunen är huvudman för denna verksamhet men lärarna är anställda i det privata företaget. På vilket sätt huvudmannen/kommunen ska kunna utse lärare i dessa företag till förstelärare eller lektor och samtidigt lösa situationen med ekonomisk kompensation när utbildningsanordnarnas ersättning är fastställd i avtal framgår inte av förslaget. Frågetecknen finns även huruvida lärare inom svenska för invandrare också berörs av föreslagna reform.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen har tagit del av utbildningsdepartementets promemoria och ställer sig i huvudsak positiv till förslaget. Förvaltningen anser i enlighet med promemorian att det krävs fler karriärsteg för lärare som inte innebär att de måste lämna undervisningen. Vidare är det viktigt att läraryrket fortsättningsvis är ett attraktivt yrke som attraherar många studenter.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser det positivt att huvudmannen, i vårt fall kommunen, och inte skolverket utser *lektorer* och *förstelärare* då detta är kopplat till lön och således huvudmannens ekonomi. Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att *förstelärare* och *lektorer* utses en gång per år, gärna i slutet av läsåret. Detta för att ge möjlighet att planera budget och verksamheten för nästkommande läsår. Detta ger även tid för att utförligt bereda ärendet. Vidare skulle Arbetsmarknadsförvaltningen se att *förstelärare* och *lektorer* utsågs av en panel där bland annat ansvarig rektor ingår men även andra intressenter från organisationen, förslagsvis avdelningschef och andra rektorer. Detta för att förhindra jäv situationer och göra bedömningen mer objektiv och likvärdig inom kommunens olika skolformer. Det vore även önskvärt om det fanns en övergripande likvärdighet i bedömningen och kriterierna för *förstelärare* och *lektorer* då detta skulle underlätta rekryteringar i framtiden och lärarens fortsatta karriärmöjligheter. Vidare är en övergripande likvärdighet nödvändig i större kommuner med många utförare.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om en särskild kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer med examen på forskarnivå. Denna möjlighet skulle även kunna utvecklas för att även innefatta personer

med magisterexamen i ett ämne som exempelvis matematik, historia eller språk. Erfarenheter från bland annat Storbritannien visar på att detta ökar mobiliteten inom yrket och uppmuntrar engagerade studenter från andra discipliner att överväga en karriär som ämneslärare. (För mer information se bland annat organisationen *Teach First*: www.teachfirst.org.uk).

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig frågande till den kostnadskalkyl som promemorian framför. Den beräknade årliga kostnaden för reformen beräknas uppgå till 880 miljoner kronor från 2016 och framåt. Det framgår inte tydligt hur länge huvudmannen får bidraget för varje lärare eller hur många *förstelärare* respektive *lektorer* som ska omfattas. Arbetsmarknadsförvaltningen har gjort en grov beräkning att cirka 600 lärare i Stockholms stad skulle kunna vara aktuella för reformen. Dessa utgör cirka 10 % av den totala lärarkåren i riket och omfattar kommunala skolor samt friskolor. Vidare tar inte promemorian hänsyn till den årliga löneutvecklingen vilken medför en extra kostnad för huvudmannen. Det är även otydligt i promemorian huruvida bidraget gäller per lärare och om det är möjligt för huvudmannen att ansöka om bidrag för fler än en lärare inom samma verksamhet.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser en risk i att reformen inte skapar de karriärvägar som den avser då kostnaderna för huvudmannen kan medföra att man begränsar antalet *förstelärare* och *lektorer* inom verksamheten. Eftersom karriärsteget *förstelärare* och/eller *lektor* är statistiskt kan detta innebära att verksamheten endast har ekonomi att tillhandahålla en plats för *förstelärare* eller *lektor*. När den platsen är besatt saknas karriärvägar för andra lärare inom den verksamheten. I praktiken skulle detta kunna innebära att försteläraren eller lektorn utses när denne är kring 40 år gammal och arbetar kvar i verksamheten fram till pension. Detta i sig behöver inte vara en nackdel för verksamheten men innebär att karriärvägarna för övriga lärare är begränsade.

Arbetsmarknadsförvaltningen vill även belysa ytterligare en problematik som inte lyfts av promemorian, nämligen upphandlade utbildningar. I Stockholm stad och även andra kommuner upphandlar man idag en rad utbildningar, program och kurser från privata aktörer. Detta är särskilt vanligt inom den kommunala vuxenutbildningen för att öka valfriheten för eleverna. I dessa fall är kommunen huvudman för utbildningen men lärarna är anställda i det privata företaget. En majoritet av dessa privata aktörer saknar egen rektor. Detta påverkar karriärvägarna för dessa lärare då de ekonomiska bidragen i nuvarande förslag endast kan sökas av huvudmannen. Med dagens lagstiftning är det inte möjligt för kommunen som huvudman för en utbildning att betala någon form av tillägg för dessa lärare eller utse dem till *förstelärare* och/eller *lektor*.

Arbetsmarknadsförvaltningen skulle gärna se att förslaget även innefattade lärare som arbetar med *svenska för invandrare*. Det framgår inte i promemorian varför denna lärargrupp inte inkluderas i reformen. Det finns idag begränsad forskning och studier gällande svenska för invandrare och denna reform skulle uppmuntra fler att forska inom ämnet.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2012 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Per Olsson m fl (MP) och Edith Ringmar (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om att inrätta ett karriärsystem i flera steg för lärare. Det stämmer väl överens med tidigare beslut i utbildningsnämnden om inrättande av utvecklingslärare och meritering för särskilt yrkesskickliga lärare. Besluten har, liksom förslaget från regeringen, syftat till att bidra till hög kvalitet i undervisning och skol-

verksamhet där skickliga lärares kompetenser tillvaratas, ger möjligheter till professionsutveckling och skapar förutsättningar för lärare att göra karriär utan att bli chef.

Att inrätta praktisknära karriärsteg för särskilt yrkeskickliga lärare som förstelärare och lektor som i huvudsak har i uppdrag att undervisa och arbeta med arbetsuppgifter som är relaterade till undervisningen är positivt och skapar möjligheter att tillvara och synliggöra skickliga lärare. Att det även blir möjligt för speciallärare att utnämnas till lektor välkomnas. För att säkerställa kvalitet och nationell likvärdighet bör det som stöd för bedömning utformas nationella kvalifikationskriterier både för förstelärare och lektor. Huvudman och skola ska dock ha full frihet att avgöra uppdragets innehåll, arbetsuppgifter och omfattning i tid.

Förvaltningen ställer sig också positiv till förslaget att skapa möjligheter för fler lektorer i skolan och för lärare att gå mellan olika anställningar inom akademien och skolverksamheten. Det bidrar till ökad kvalitet både inom den akademiska utbildningen och skolverksamheten. Förvaltningen emotsäger sig dock att den förkortade lärarutbildningen ger examen i ett ämne och att introduktionsperioden förkortas från ett läsår till en termin. Förvaltningen har sedan tidigare dåliga erfarenheter och svårigheter med anställningsbarhet för lärare med behörighet i ett ämne. I och med skärpta behörighetskrav så ökar svårigheten ytterligare.

Att minska på kravet att erövra den praktiska erfarenheten både inom lärarutbildning och introduktionsperiod innan läraren beviljas legitimation och inte kräva fyra års tjänstgöring med visad pedagogisk skicklighet för lektorsbehörighet strider mot övriga reformer som verkar för ökad kvalitet, kompetens och lärarskicklighet. Att i linje med utredaren göra ett grundantagande om att erfarenhet från att undervisa i högskolan per automatik visar på lärarskicklighet kan inte anses självklart. Förslaget kan också verka kontraproduktivt och medföra att rektorer tvekar att anställa eftersom läraren har begränsad erfarenhet från den skolformen ska verka i och dessutom som lektor ska inta en ledande ställning gentemot sina kollegor och i skolutvecklingsarbetet.

I promemorians konsekvensutredning om kostnader för reformen uppskattas att det för huvudmannen kommer att innebära administrativa kostnader för hantering av prövning och ansökningsförfarande. På skolnivå bedöms det inte innebära några kostnadsökningar eftersom uppdragen för förstelärare respektive lektor ska inrymmas inom befintligt uppdrag. Förvaltningen anser att det för en huvudman av Stockholms stads storlek med uppskattningsvis ett stort antal förstelärare och lektorer kommer innebära en ansevärd kostnad för central hantering av ansökningar och fördelning av medel. Det finns också en motsättning i beskrivningen av vilka uppdrag en lektor ska kunna ha och slutsatsen att det ska kunna rymmas inom ordinarie uppdrag. För att skapa tid kommer tillförsel av lärarresurser behövas. Det kan också förmodas att det kommer innebära avsevärda kostnader att hantera ansökningar och fördelning av bidrag för en statlig myndighet.

Bromma stadsdelsförvaltning

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Uppdraget för utredningen har varit att utarbeta ett förslag för att möjliggöra karriärvägar för lärare och öka antalet lektorer i det svenska skolväsendet. I uppdraget har även ingått att utarbeta förslag till hur staten kan bidra med ekonomiska initiativ för att läraryrket kan bli attraktivare idag.

När det gäller det praktisknära karriärsteget har uppdraget begränsats till att omfatta lärare inom grund- och gymnasieskolan samt motsvarande nivåer i skolväsendet.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen om nya karriärmöjligheter och då också föreslagna justeringar i skollagen.

Förvaltningens svar på rapporten är begränsat till att omfatta förskollärare verksamma inom förskolan då detta är vårt ansvarsområde.

Rekryteringsbehovet av förskollärare i Stockholm stad är stort. Idag erbjuder staden karriärvägar för anställda inom förskolan. Ambitionen med stadens karriärvägar och kompetensinsatser är att stärka yrkets attraktivitet och höja kompetensen bland medarbetarna. Många förskolor förstärker organisationen med pedagogiska ledare som utvecklar och stödjer arbetslagen genom reflektion och handledning i förskolans målstyrda processer. Rapportens förslag om ytterligare karriärmöjligheter för lärare stämmer väl överens med stadens strävan att göra förskolläraryrket attraktivt i Stockholm.

Det är redan idag möjligt att bli lektor i förskolan. En legitimerad förskollärare kan bli utnämnd till lektor inom ett område som omfattas av förskolans uppdrag. Att bli lektor är primärt en akademisk väg att gå vidare i karriären, även om det också krävs uppvisad pedagogisk skicklighet. Följden kan bli att förskollärare lämnar förskolan och går vidare i karriären.

Syftet med ett mer praktiskt nära karriärsteg är att de lärare som uppvisar särskild yrkesskicklighet ska uppmuntras. Det är därför viktigt att lärarnas kompetens och förmåga tas tillvara. En särskilt yrkesskicklig lärare förväntas vara en lärare som kommit långt i sin professionalism och detta måste tas tillvara och direkt främja verksamheten. Centralt är att försteläraren fortsätter att arbeta med undervisningen. Förvaltningen menar att ett praktiskt nära karriärsteg skulle kunna vara mest användbart på förskolans område och föreslår därför att förskollärare ingår i satsningen om karriärsteg till förstelärare.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2012 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen om nya karriärmöjligheter. Det är då också följdriktigt att föreslagna justeringar görs i skollagen.

Självaste syftet med förslaget att öka karriärmöjligheterna och attraktionen i yrket, är något som passar förskolans syfte mycket väl. Idag råder brist på förskollärare inom Stockholms stad och varje insats som kan förbättra möjligheterna att få fler kompetenta förskollärare välkomnas.

Förvaltningens reflektion är att det karriärutvecklingsförslag som skulle kunna vara mest användbart på förskolans område, inte omfattar förskolan, att bli huvudlärare. Förvaltningen föreslår därför att motsvarande möjlighet inrättas också för förskolan.

Redan idag finns möjlighet att bli lektor i förskolan. Det gäller då att man ska ha avlagt minst licentiatexamen inom förskolans uppdrag och under minst fyra år ha visat pedagogisk skicklighet. Med en sådan gedigen bakgrund är chansen att personen vandrar vidare i karriären från förskolan.

För att utses till huvudlärare, en särskilt yrkesskicklig lärare, krävs inte lika avancerade akademiska meriter utan mer att personen ska ha särskilt god förmåga och starkt intresse för att utveckla undervisningen. Motsvarande karriärsteg skulle kunna utvecklas för förskolan och utgöra attraktionskraft för yrket. Chansen att dessa personer stannar kvar och utvecklar förskolans verksamhet kan också vara större. Förvaltningen föreslår därför att motsvarande möjlighet inrättas också för förskolan.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober

2012 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Reijo Kittilä (V) och Catarina Agrell m.fl. (S), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förskolan är en egen skolform med egen läroplan. Förskolan är det första viktiga steget i barns lärande. Förskolläraren har en akademisk utbildning med samma omfång som grundskollärare. Möjligheter till karriärvägar för utveckling är minst lika viktigt för förskollärare som för lärare i grund- och gymnasieskolan.

Möjlighet till karriär underlättar också sannolikt för rekrytering av kompetenta studerande till förskollärarytbildningen. Fler kanske blir intresserade av utbildningen och av möjligheten att stanna kvar i yrket och fortbilda sig om möjligheten till karriär finns.

Förskolan har under senare år givits en tydligare plats i det svenska utbildningssystemet. Egen skolform och egen läroplan har varit viktiga inslag för att visa på förskolans centrala roll för barns lärande. Förvaltningen ser det som ett stort steg tillbaka att förskollärare i detta sammanhang inte betraktas som lika viktiga som lärare i grund- och gymnasieskola.



RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Per Olsson m.fl. (MP) och Edith Ringmar (V) enligt följande.

Förvaltningens svar på remissen är klokt. Vi instämmer i deras synpunkter att man inte kan gå förbi den pedagogiska erfarenheten och skickligheten när man tillsätter tjänster som förstälärare och lektorer. Vi kan emellertid konstatera att dessa, enligt våra beräkningar, hamnar på lönenivåer där de flesta väl utbildade, erfarna och i sina jobb engagerade lärare borde kunna finnas.

Vi instämmer också i att en lektor i grundskola och gymnasium bör kunna behärska minst två ämnen.

Vi frågar oss dock var dessa spetskompetenser behövs bäst. Kommer de att finnas där de största utmaningarna finns när det gäller det s.k. kompensatoriska uppdraget - eller där man idag lättast kan rekrytera de skickligaste lärarna, där eleverna har stöd av välutbildade föräldrar och redan är motiverade för studier? Hur tänker utbildningsförvaltningen när det gäller fördelningen av tjänsterna som förstälärare och lektorer? Om detta önskar vi redogörelse från förvaltningen framöver.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Reijo Kittilä (V) och Catarina Agrell m.fl. (S), enligt följande.

Stadsdelsnämnden besvarar remissen delvis med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande och framför därutöver följande:

Läraryrket har blivit ett lågstatusyrke. Resultaten i den svenska skolan försämrats samtidigt som allt fler skolor särskilt i Stockholm drivs med vinstintresse. Den allmänna skolan förfaller, lärarnas löner halkar efter i den allmänna löneutvecklingen. Det är allt svårare att locka ungdomar till lärarutbildningen.

Den promemoria från Utbildningsdepartementet som kommit med de aktuella förslagen till karriärvägar för lärare behandlar inte skolans huvudsakliga problematik. Lärarlönerna är för låga, det räcker inte med att några lärare ska få nya ytterst begränsade vägar till en karriärutveckling. Några tjänster som lektorer eller förstälärare kommer knappast att höja kvaliteten på den svenska skolan.

Inga karriärvägar skapas heller av den obegripliga lönebildning i Stockholm som resulterat i att lärare i "lågpresterande skolor" fått en sämre löneutveckling än lärare i "högpresterande skolor". Prestationsnivån behöver inte ha något direkt samband alls med lärarnas kompetens. Arbetsförhållandena och elevernas sociala bakgrund på de olika skolorna påverkar naturligtvis resultaten. Frågan borde i stället vara: hur kan vi locka de mest kompetenta lärarna till de skolor där de mest behövs?

Gärna några tjänster som lektorer eller förstälärare. Men hellre en rejäl satsning på att lyfta hela den svenska skolan.